

СЕЉАК

ЛИСТ ЗА ПРЕПОРОД СЕЛА

Год. I — Број 2.
МАЛО ЦРНИТЕ п. Пожаревац
1. децембар 1934 год.

Издаје и сарађује: КЛУБ МЛАДИХ ЉУДИ СА БЕЛА

Власник и уредник: СВЕТОМИР С. МИЛАДИНОВИЋ, земљорад.

ИЗЛАЗИ:
СВАКОГ 1 И 15 У МЕСЕЦУ
ПРЕТПЛАТА:
за годину 20 дин., за пола год. 12 дин.

Ујединитељима.

Наш народни идеал: уједињена браћа, велика и снажна држава, јуначко, светло и часно име Југословена није више сан него стварност.

Једна група сељака украсила је о народну решеност и чврстину моралних особина расе искру слободе. Њоме упалили зубљу, овом пламен и пожар који је сагорео сву туђинштину, све разлике, сву слабост код браће.

Данас смо једно.

Онима, који су све дали на жртвеник отачества, за ово што смо, нека је вечна слава и хвала, нека је вечан помен. Они ће вечито живети, јер њихова дела живе.

„Благо оном ко довијек живи
Имао се рашта и родити“.

Од сељака — земљорадника зависи успех државе

Радити на економском подизању села и сељака значи: радити на опште добро целе Државе.

Како је наша земља сељачка јер — од целокупног становништва претставља 85% земљорадника, то у првом реду треба помоћи сељака — земљорадника треба га препородити да се културно — економски подигне, да се унапреди и тако унапређен биће од користи и себи и отаџбини и целој нацији.

Последњих година, привредно — економска и финансијска криза највише је погодила нашег сељака — земљорадника, а поред њега и занатлију, трговца, индустрију и т. д.

Од овога првога зависи све. Кад сељак нема ни други нема, (изузев чиновништво банкарне велика предузећа и т. д.)

Потрошачка моћ сељака слаба је, јер ништа не предузима да ради. Њему је много потребно: потребне су му пољопривредне справе, разни алати, потребне су му грађевине за себе, за стоку за смештај хране, потребна су му боља и племенитија грла стоке, разна семена — једном речју потребно му је све оно због чега се у данашње време његов живот угрожава и чини неспособним и за себе и за државу.

Доћи до свега свога сељаку су потребна материјална сретства поучна обавештења путем разних поучних предавања и настојања да се он морално и материјално подигне, да се оспособи за бољи живот и тако оспособљен, он ће применити савршеније и савременије начин рада у пољској привреди у своме дому, породици и друштву. На тај ће начин сељак доћи до све горе побројаног, повећаће своју потрошачку моћ и самим тим користиће занатлији, трговцу, фабриканту и т. д., а уједно и држави.

Кад се за све ово зна, потребно је у првом реду цене земљорад. производа средити са његовим дажбинама и оптерећењима, потребно је; у сељака мало обазривије и пажљивије гледати.

Јер, кад трговине не цветају, кад фабрике не раде, кад је назапосленост у народу, нема успеха у држави, а за све ово је главни покретач сељак.

Сељак је точак покретач на великој друштвеној машини наше земље. Кад је он неспособан цела машина стоји. Време нам то доказује: уђимо у занатлијску радионицу, у трговине, у предузећа, наићи ћемо свуда на укоченост, мртвило...

Даказујући нам ову истину време нас и учи шта да чинимо: оправимо на овој машини њен најслабији део и ето рада.

Данас смо начисто: побољшајмо економски положај сељака-земљорадника повећањем цена његових производа, просвећеношћу изазовимо у њему веће животне потребе и ето најбројнијег сталежа да највише потроши, купи.

А са његовом потрошачком активношћу, ето рада и успеха у држави.

Свет. С. Миладиновић

Непријатељи препорода

Да би човечанство било сређено, у напредовању, потребно је да сви народи, све државе, које га сачињавају поставе то себи за циљ, значи: да то хоће и да се томе циљу труде, удружујући све своје снаге међу собом у раду да то и заједнички постигну.

Само један народ, једна држава ако то неће, довољно је да се то не постигне.

Дакле, да би једна целина напредовала нужно је да сви делови, сви појединци те целине буду томе циљу и раду предани.

Тако, да би и наш народ, наша државна целина постала напредна, уређена, срећна тражи се да сви ми, њени грађани, њени делови и делићи, сваки на своме послу, на своме месту и у свако време мислимо и чинимо само оно што ће бити опште добро, што ће целина донети унапређење.

И шегрт и мајстор, и радник и поседник, и сиромаш и богаташ, и мали чиновник и највиши функционер у држави треба на своме послу, на своме положају и сваког тренутка да радом допринесе добру и бољитку целине, заједнице.

То би било комађе гранита којим би се озидала заједничка кућа чврста и постојана, пространа и раскошна, за све удобна. А ми би онда тек сви били њени зидари, клесари, неимари, творци.

Што тврђе и веће комађе, што више тога материјала и таквих радника то би и зграда била јача и већа, а њено изграђивање брже и боље.

Али, ово се може постићи и овако радити само као се потамане непријатељи, противници, који у нама самима пустоше и разарају основе за таква дела. Треба ишчупати са тела и одеда наших полипе који

нам исисавају здраву крв, а убризгавају прљаву, нечисту да би нам се помрачавао вид кад гледамо брата, човека, а заборављао ум кад гледамо народ, целину и његове интересе.

Морамо, ми на селу нарочито, да уклонимо са ногу и руку наших оне замке и омче, којима нас спутавају и саплићу покварености лажних учења, које шаљу међу нас трговци и шпекуланти културе и препорода. Да уклонимо и на ватри сажежемо чичкове које су лажни мисионари просвећености и прогреса набацали на наша одела, те нам га наружили и запрљали.

И кад се од свега тога истребимо и очистимо бићемо прави синови ове земље и права браћа у заједничкој кући. Онда ће нам бити мио рад, драга заједничка кућа, вољен брат.

Онда ћемо радити и живети тако да ће рад за нама доказивати схватање: да је држава наша заједничка кућа и мати, а ми чељад те велике породице.

Највећи непријатељи нашег препорода и напретка јесу **наше мане и недостаци**, који у нама трују наше врлине и као коров ометају им развијање.

Само због њих ми се разликујемо међу собом и у нашим схватањима о животу, о раду, о заједници. И док буде њих једни ће кућити, а други раскућити; једни тећи, а други расточити; једни зидати, а други за ноћ обарати.

Природа — Бог — саздали су људе једнаке, али су нас наше мане разјединиле и изобличиле. И како су се те мане у нама све више развијале, тако се и продубљивао јаз међу људима и народима.

Наше мане нам разједају тело и исисавају здраву крв и разум; а убризгавају нечисту, покварену, која гура брата на брата, сукобљава добро са добрим, да би постало зло.

Искоренимо у себи **себичност**; не грамзимо све за себе, а ништа за другога, јер то је зло од кога нема горег, а каква вајда да све ја имам, а други и цео свет да пропада. За себичношћу долазе нетрпељивост, мржња, непоштење, лаж, поквареност, сујетност. Од њих се стварају у човека нездраве, болесне тежње и прохтеви, покварен морал, од којих трули и ишчезава љубав, без које нема добра у свету, а ни живота нема.

Устајмо и боримо се љуто противу ових страшних непријатеља напретка и личног и заједничког и побеђујмо их. Јер само побеђујући њих победићемо препреке које нам стоје код капија препорода и срећног живота.

Бог нам је свакоме дао оружје за ову борбу, а то је;

Искреност — да признамо своје мане, недостатке и погршке, и
вољу — да их смрвимо.

Сељак.

Читајте и претплатите се на лист

„СЕЉАК“

СЕЉАК

Гледам га ено: Још од ране зоре
У родној њиви са два вола своја
Дубоке бразде оптрим плугом оре
И збори слатко: „Ајс, ајс, храно моја!“

Гледам га ено: Лагано се свија:
Будућу жетву црном земљом сеје.
Лице му надом осмехнуто сија,
Те и рој зрна врх бразда се смеје.

Гледам га ено: Браном њиву влаци.
Под орањем се скрива зрело семе.
Из тамне земље руменилом зрачи:
Обникну лепо, јер је дивно време.

Гледам га ено: За све грашке знојне
И сплет жуљева длана испуцана,
Поздрављају га зелене безбројне
Главице класја шумом цветна вала...

Гледам га ено: Сра се заблистао.
Златна руковет покрај златне леже.
„Хвала Ти, Боже! Обиље Си дао!“—
Побожно вели и први саоп веже...

Гледам га ено: Хуји дреш и врше.
Девојкама су наплевљене косе
И очи... журе да послове сврше...
А вреће бисер у житнице носе.

Гледам га ено: Образ осмех прели.
Погачица је испечена врућа.
Деци је малој задовољно дели,
Од чије среће кличке цела кућа.

Гледам га ено: Склопио је руке.
И смерно збори висинама неба:
„Господе, хвала! За сав труд и муке
Селу и граду што Си дао хлеба!“

Осипаоница.

Драг. Дивнић,
учитељ.

Вера у Бога код сељака

Наш сељак је и у души и разуму побожан. Верује у Бога, воли га; у њега се уздаје, живи и ради мислећи на њега и приближујући се њему. Са Богом полази свуд, са Богом се враћа одасвуд.

Верује у њега — јер га види на сваком месту, сваком кораку, на сваком најмањем к'о и највећем почетку и крају.

Воли га — јер му је највернији сапутник и најмудрији саветник у животу. Прати га и у добру и у злу, од колевке па до гроба. Учи га, награђује и кара, И то све гласом неким потајним, далеким, из дубина, који сељак осећа и чује у самом себи. Осећа га у грудима, чује га у мозгу.

И увек га позна сељак и слуша његове заповести.

Сељак зна, осећа и види да је сва сила и моћ у њему, у Богу, али и сва љубав и сва доброта без које ништа не би могло постојати.

Кад се пробуди из сна, који га је окрепио, о-

свежио, разгалио од дневних брига и напора, сељак осети његову благу и добру руку преко свога чела како разгони јад, невољу, клонулост, и устајући са постеље чио и оран за живот и рад он рекне: добри Бог.

Изиће напоље где свиће, где руди дан, где сва жива и мртва природа устаје, и чека благо, топло, животворно и несебично сунце, које је створио само Бог и само он могао да га створи — и гледа: таму како уступа место виделу. Таму, како се некуда склања да у одређени час и минут опет отуд изиђе и смени видело, да изврши смену службе.

И ту, на тој смени ноћи и дана, дана и ноћи, коју сељак свакад посматра, он види Бога. И кад се нажива и надиви те јаве, тог савршеног реда и закона, лепоте и мудрости, он тихо и побожно рекне: велики је Бог.

А колико ли је пута на трли, у тору, обору, кошари и пољу на његовој рођеној руци, пред његовим очима, код марвинчади смрт сменила живот и он дршћући од бола и туге тада видео и осетио Бога?

Или гледао из ничега, из мртвога како се рађа живот?

Наш сељак је уистини побожан, јер његов је и занат мио и драг Богу; њега и тај занат приближује Богу. Код њега се одмара Бог.

А и благо њему што је побожан. Јер докле год буде такав он ће радити само частан посао и живети само честитим животом. А то значи: живети срећно.

И докле год буде побожан он ће га видети, и осећати и чути. Он ће разговарати с Богом. Бог ће радити с њим и он с Богом заједно.

Кад копа, кад оре, кад прврће црну, тешку земљу и баца тврдо семе у њену мртву утробу сељак ће осећати како му Бог води десницу, како му утире замор и у жиле сипа задовољство тога рада од кога зависи цео свет, срећу што служи ближњему хранећи све и свакога хлебом свакидашњим.

И зато што верује у Бога и воли га сељак и види како за њим, за његовим плугом, тада иде Бог и благосиља тај рад сејући по мртој бразди живот и плодност.

Љубимо Бога и не заустављајмо се у томе никада, јер љубећи њега љубићемо живот и рад, љубићемо људе и сав свет.

Јер Бог је све то и у свему.

Богољуб Веровић, сељак.

„Живот човека без вере је живот животиње“
„Човек без вере је што и дрво без корена.“

СТРПЉИВОСТ И ИСТРАЈНОСТ

— КОД СЕЉАКА —

Сељаков живот састоји се углавном у телесном раду. И птица и животиња и биљка чекају на његове руке.

Зато он живи радећи и ради живећи,

А да би сељак то издржао до краја свога живота постојано природа са којом он другује и ради научила га је стрпљивости и истрајности.

Још као мали за овцама он је гледао како бистри поток мучно и у жилавој борби крчи себи пут

међу тешко стење. Обилази га, подрива га, дуби, бучи пред њим, а затим сурвава са стена доле док не сиђе задовољан у тиху дољу: да напоји човека, животињу, биље и растиње и догради божанску лепоту равници.

А кад одрасте: од ране младости са јутром прионе на рад да преврће и цепа ледину да би било хлеба и њему и другоме.

Стопу по стопу црне земље он преврће, ситни, удобрава, залива знојем и муком и увек верује у њу да ће га наградати.

А кад му изневери наде он јој опрости и опет је пригрли, повери јој се са истом, непромењеном љубављу и вером.

Једне године му труд утуче град, друге рђа, треће суша или прекомерна вода он се земљи враћа увек исти: стрпљив, радан, истрајан. Чим му је време погодно он опет на рад са истом снагом и вољом.

Он је увек исти, непромењени трудбеник.

Колико га природа, тај његов најбољи, најближи и стални учитељ, кроз коју говори Бог, куша и проба му стрпљење, радљивост, истрајност; кад се највише мучи, зноји, труди и највише нада награди она му да плодова најмање, а кад се најмање нада она га обилно награди.

А он увек исти: стрпљив, радан, истрајан. Нити у злу малакше, нити се у добру понесе и заборава. Само се кад мање кад више нада, иначе увек и подједнако залаже и ради.

Његов поштени и часни рад научио га је непобитној истини: да је само стрпљив спасен и да само истрајност у раду доноси плода и води најсигурнијој победи.

Са овом великом истином наш сељак се сродио. Она му је у жиле урасла и са крвљу се измешала.

Зато би он и као радник на коме другом послу и пољу рада часном и поштеном био само и свакад исти такав.

Стрпљив, радан и истрајан до сагоревања.

Рад. О. Славић.

Prosvećivanje naroda

Znamo da treba prosvećivati narod, jer samo prosvećen narod može da se preporodi i unapredi.

Znamo i kojim putem se ide ka tome cilju, a što je glavno na njemu ce i nalazimo. Upoznati smo i uvereni u osveštanu istinu da je za prosvećivanje potrebno mnogo škola i učitelja u narodu, mnogo i raznih ustanova, tečajeva, predavanja, knjiga, novina, slika i uglednih dobara — stanica, putujućih saveznika i obaveštača.

Znamo da je naša zemlja seljačka, skoro sve stanovništvo seljak, a glavno zanimanje zemljoradnja. Iz toga smo odavno i jasno izveli zaključak odakle u radu na prosvećivanju treba početi i gde završiti. Svuda smo istakli i visoko uzdignuli napise: da selo i sejaka treba podizati da bi se podigla i unapredila celina, država; da podižući selo i seljaka podižemo sebe i sve svoje.

Znamo dakle, podimo onda na posao. Počnimo. Vreme nas gazi, prelazi.

Probudimo svi pažnju tim strahom i bacimo se svom snagom na savlađivanje prepreka ka tom narodnom i državnom idealu.

просвећености.

Tražimo svi, zalažimo se svi i otvarajmo svuda i u najzabačeniya sela škole, okupljajmo oko njih narod neka im na svetlosti prosvete ojača vid za široke i visoke daljine i prostore.

Otvaramo škole i omogućimo im da budu istinski mali centri, svetlosne žiže, oko kojih će se okupljati sve što teži napretku i odatle zajednički polaziti u borbu protivu neprijatelja porodica.

Uz osnovne škole, koje će davati pismenost i putokaze za život otvarajmo u našoj zemljoradničkoj zemlji što više poljoprivrednih, stručnih škola i tečajeva da osposobimo seljaka da rasakošno bogatstvo ove bogomdane zemlje što bolje stavi u službu celini i sebi. Da što vise, što bolje i raznovrsnije plodove proizvodi na ovoj zemlji gde je i kamen plodan i plodonosan.

Otvaramo škole i dok se seljak sprema i kao krtica radi spremajmo mu ustanove, koje će njegovim plodovima — dok on odahne od truda i obmara se — naći kupca, pijacu i pravednu cenu, cenu koju zaslužuje i njegov trud i rad i trošak oko proizvodnje.

Mobilizujmo ogroman broj stručnjaka, agronoma i pustimo ih u narod sa zasukanim rukavima za rad.

Naša seljačka zemlja, zemljoradnička država, nema agronoma na radu danas, nema ih na terenu, na njivama. Sve što ih je bilo još iz školske klupe otišlo je u druga zvanja, na druge položaje' sklonili se u prestonicu i veće gradove sa zanimanjem koje često nema veze sa njihovom strukom.

Ovo treba ispraviti, jer ovako odsustvo najpotrebnijih radnika prema selu pretstavlja zločin i greh. Ovo su prestupi prema narodu i državi koje treba teško kažnjavati. Selo ne vidi te trudbenike, narod ih je žejlan, a i začuđen što taj red radnika nema ideala.

Mi velimo: da umni radnici, koji su najpozvaniji, da izvrše delo prosvetivanja, ako nemaju ideala i svesti o svojim dužnostima ne treća da imaju ni hleba u ovoj zemlji.

Kao god što ovaj seljački nadod kod tolikih umnih radnika ostaje u mraku neznanja i neprosvećenosti, tako i umni radnici, koji nemaju ljubavi i ideala za sveti rad na narodnom prosvetivanju, neka kod bogatstva i hleba umiru od gladi.

To uebi bio greh, ni nepravda.

Prema tome kad se o narodnim potrebama sve dobro zna, kad se o narodnom prosvetivanju lepo govori i piše, onda umni radnici hajte na okup, pa napred. Ne stidite se sela i seljaka, jer oni se vama ponose.

Svaki u svojoj struci, prema svojim sposobnostima u najmanjem krugu oko sebe neka se posveti, založi, žrtvuje, sagori na radu sa bolju budućnost sela i seoskog naroda, pa će biti dobro i dugovečna sreća i većem potomstvu.

Sejlačkov uspeh i napredak u vašoj je volji i rukama, a vaš hleb u negovim.

Razmenjujmo se uzajamno tim dobrima i utrkujmo se ko će kome više dobro da pruži i u tome ćemo doći do zajedničkog cilja: sreće i prosvetivosti.

Umni radnici seljaku prosvete i znanja, sejlač nima leba i s leba.

Počnimo sveti posao.

Na dnevnom je redu u politici Jugoslavije: prosvetivanje naroda.

Ne menjajmo ga, ne vklevajmo, na putu smo.

P. S. R.

„Biljke se oplemenjavajm negovanjem, a ljudi vaspitanjem.“
„Narodna prosvetivost i obrazovanje osnova su narodne sreće i blagostanja.“

ВЕСТИ

„Селџак“ са идућим бројем отвара дописивање о манама и недостацима, у ма коме облику, нашег селџака и села и како их треба лечити.

Молимо да нам се запажања и мишљења достављају. Свако ће бити штампано.

Енглеска народна библиотека саставила ових дана списак својих књига. Јавља се да ће само тај списак износити двеста дебелих књига.

У Румунија Мин. просвете увело је у њен. гимназијама даебно по један час за домаћичко образовање. За практичне вежбе ученице спремају ручак за школску кантину и трепезу сиромашних ђака.

У братској Чехословачкој жене се просвећују за позиве у породици овако: прво прођу, изуче тромесечне народне течајеве за шивење рубља, одела, за кување, са кувањем хране и за децу и болеснике. После уче петомесечну и једногодишњу школу за породицу, где се оспособљавају за негу и васпитање деце и вођење домаћинства. За овим двогодишњу женску стручну школу, где уче свој матерњи језик, о грађанским дужностима и правима, о хигијени, нези деце и болесника, науку о васпитању, историју, рачун, цртање, ручне радове и певање.

Веле, да ниједан мушкарац неће да се ожени девојком која није свршила ове течајеве.

У Француској постоје школе за родитеље, где се недељно по један час дају упутства родитељима како да васпитавају децу у својој породици.

Нажалост само што су ове школе у Паризу, а не по селима.

У Турској је Мин. просвете увело за најзачабаченија села школовање деце и поучавање народа преко радио. Лети наместе звучнике радио на згодном месту напољу, а зими у просторији.

Наша пошта**Нашим пријатељима,**

Свакодневно нам пристижу честитке и охрабрујућа писмо од пријатеља да Клуб младих људи са села у својој започетој акцији листом „Селџак“ продужи и истраје, обећавајући сарадњу и помоћ.

Клубу је част и задовољство да се захвали тој срдечности и изрази радост на толиком пријатељству

Клуб младих људи око листа
»СЕЉАК«

Нашим претплатницима,

Примили смо многе претплате лично и упутним. Од идућег броја штампанамо пуна имена или под ознаком претплатника, што ће служити за потврду.

Анонимном Господину, који је послао годишње претплате за десет лица Клуб изјављује своју захвалност.